

Åter igen kan vi inte klonas

De organisationer och myndigheter runt om i världen som genom lagstiftning försökt stoppa reproduktiv kloning av humana celler kan tillfälligt andas ut. Naturens egna lagar tycks på detta område vara mer svårforcerade än myndigheternas.

»Dolly« klonades genom somatisk kärnöverföring, dvs cellkärnan från en somatisk cell överfördes till en äggcell som tömts på sitt kärninnehåll. Man har hittills inte lyckats med kloningsexperiment på primater, den kärnbytta apäggcellen delar sig inte på samma normala sätt som en befruktad äggcell.

En uppmärksam artikel i Science (2003;300:297) förklarar nu dessa kloningsproblem med specifika egenskaper i primatcellens molekylära uppbyggnad. Den kärnstruktur som skall leda kromosomerna till rätt plats under celledelningen, den mitotiska kärnspolen, blir desorganiserad hos det klonade primatembryot, vilket leder till att cellerna efter delningen får abnorma kromosompar. Orsaken tycks vara att två viktiga proteiner som organiserar kärnspolens geometri saknas i den klonade cellen. Hos primaterna ligger dessa proteiner samlade i en centrosom intill cellkärnan och förstörs i och med att denna tas ut.

Gerald Schatten från Pittsburgh, vars forskargrupp rapporterar dessa experiment, drar slutsatsen att det är tveksamt om reproduktiv kloning med somatisk kärnöverföring överhuvudtaget är genomförbar hos människa. I en intervju med Sciencereportern Gretchen Vogel kallar Schatten de forskare och organisationer som påstår sig ha klonat människor för charlataner utan kunskaper i cell- och utvecklingsbiologi. Han får medhåll av andra cellbiologer.

Under den gångna hösten har debatten för och emot forskning kring stamceller och kloning en framträdande plats i massmedier, även i Läkartidningen. Mot bakgrund av Schattens experiment får frågan kanske en förnyad aktualitet.

Josef Milerad

Josef Milerad
medicinsk chefredaktör
josef.milerad@lakartidningen.se

Kalmar vill utbilda läkare i samarbete med Polen

En läkarutbildning på Kalmar högskola i samarbete med universitetet i polska Gdansk. Den frågan drivs av socialdemokraterna i Kalmar län. Det finns dock inget regeringsstöd för planerna. Landtingsrådet i Kalmar säger att det ligger mycket prestige i en läkarutbildning och räknar med kritik från dem som redan bedriver läkarutbildning.

– Men de skulle må bra av konkurrens, de ligger inte precis i frontlinjen av utveckling, säger Ulf Nilsson.

Aktuellt och reportage sidan 1410

Åtgärder krävs mot överbeläggningar

FOTO: HANS PETERSSON

Sjukhusläkarföreningen kräver snabba åtgärder mot överbeläggningarna vid sjukhusen. Satellitpatienter och överbeläggningar raserar den medicinska säkerheten och leder till en fruktansvärd arbetssituation, enligt föreningen, som också valde ny ordförande, Marie Wedin, vid fullmäktigemötet i fredags.

Såväl Arbetsmiljöverket som Socialstyrelsen har nyligen granskat överbeläggningar vid medicinkliniker i landet.

Aktuellt och reportage sidan 1408 och 1409

Mingel på Läkaresällskapet när Sjukhusläkarföreningen hade fullmäktigemöte.

Ökad rättssäkerhet för dementa

Utan lagstöd vidtas dagligen åtgärder inom hälso- och sjukvården utan patienters samtycke. Det rör sig om skickliga beslutskompetenta patienter.

En statlig utredning ska föreslå en lagreglering om ställföreträdare i vården; en person som kan träda in då patienten inte längre kan tala för sin egen sak. Aktuellt och reportage sidan 1410

FOTO: EUSABETH ZEILON

»Sjukvården ska ha bästa arbetsmiljön«

Vid Läkarförbundets chefsförenings årsmöte förra veckan släpptes ett dokument kallat »Kraftsamling kring arbetsmiljön inom hälso- och sjukvården«. En klart uttalad målsättning är att hälso- och sjukvården om ett par år ska ha Sveriges bästa arbetsmiljöer och att svensk hälso- och sjukvård ska vara bäst i världen.

Aktuellt och reportage sidan 1414

Vanskligt värdera väntetider

Att beräkna produktionsförluster till följd av sjukfrånvaro är inte okontroversiellt. En studie visar att samhällskostnaderna för köer till ortopedisk operation uppgår till mångmiljonbelopp. I en kommentar till studien hävdas dock att den aktuella studien använt en metod som ger upphov till några frågor, exempelvis hur väntetider ska värderas.

Medicinsk kommentar sidan 1416 samt Klinik och vetenskap sidan 1428